طولچوقچیلر کتابی

اثر م. آ.

ایکنچی طبعی

اورنبورغ

«کریموف، حسینف وشرکاسی» نك پاراوای مطبعه‌سی

١٩٠٨

طولچوقچیلر کتابی

§

ئەونی یانغان موژیقدای قایغرغل ای ایسکی اصول
دمبدم هم دردك افزون قبریکەچە محزون اول
قایغرو وك بیك یرنده ، چونکه سن طولچوقغه قول
ایسکی اشیانڭ بازاری ، نی چاره ، طولچوقده شول
غم ییمه صاحب چغارسن ، طوتسن اول طرفقه یول
بلکه طولچوقده طابارسن ، کیچنرلك برنیچه پول
ایسکیچی صایارکه دنیاده یوقدر اوز یولندن طوغری یول
هم دیبور اول ملته ، که سن طولچوقچی اول

§

یا ڭی مالنی ماقتامق هر برده عادت ایرور
هم یا ڭی مال صاحبنه بیك کوزل فائده ویرور
ایسکی مالل‌رنڭ بازارده بهاسنی ایندرور
یا ڭی‌مال صاتوچیلر ایسکیچیلر گه «فونقو ریت» ایرور
ایسکیجی نڭ مالل‌ری النده کوندن کون چرور
بو سببدن اول بیچاره عاجز اولوب قایغرور
ایسکیجی صایارکه‌دنیاده یوقدر‌اوز یولندن‌طوغری‌یول
هم دییور اول ملته ، که سن طولچوقچی اول

§

ایسکیچی‌نی ذم ایدن کیمسه احمق ایسه
دنیاده هر کس اوستینه ایسکی کیسه
بو صورتله کندینی بن اهل فضلم دیسه
فارسی ، عرب سوزلریله طرشسه خلقی تلبیسه
مقصودی بولسه آنڭ باری طولدرمق کیسه
ملته نه‌لر اوله‌جقدر بو کشیلر رهبر ایسه
ایسکیجی صایارکه‌دنیاده یوقدر اوز یولندن‌طوغری‌یول
هم دییور ملته ، که‌سن طولچوقچی اول .

§

اوزينكْ ايزگولگينه ايسكيچى تمام قانوب
تعصبك آتشه جكرى ، بغرى يانوب
تجارى هم بايلربده اوزيداى احمق صانوب
ديركه : ماللرى حرامدر، آلمزلرمالنى طانوب
ايسكى شى نى تجار آلمز، مدح وثناگه آلدانوب
آنلرك كوزى آچقدر ' آلالر مالنى طانوب
سن‌صايارسن دنياده يوق اوزيولگدن طوغرى يول
هم ديبورسن ملته ، كه سن طولچوقچى اول .

§

اسلاميت برله طولچوقچيلق متلازمان ايمس
دنياده هر بر مسلمان ايسكى كيوملر كمس
عاقل اولان ، دنياده هرياگى نى بدعت ديمس
ايسكى سورسوگان بلشنى ايسكيجيلرده بيمس
ايسكى هم قارت قزلربده دنياده گيمسه سويمس
عمرينى ايسكيجيلك ايله كچرانلر آدم ايمس
ايسكيچى‌صاياركه‌دنياده‌يوقدرايسكى‌بولدن‌طوغرى يول
هم ديبور اول ملته ، كه سن‌ده طولچوقچى اول

§

یاکی مالنی کزدررلر بر شهردن دیگره
ایسکی ماللر ایسکیچی قولنده یاطوب کوگه‌ره
بونی کوروب ایسکیچی‌نڭ کوزلری هم ذوگه‌ره
بو سببدن ایسکیچی تونی کونی آه اوزه
ایسکیچی‌لکنی شریعت قوشه‌دیب طوزاق قوره
ایسکی اشیاسن صاقلاب طولچوغنده اولطوره
ایسکی‌نڭ بتلرینی اول طوتوب بر بر اولتوره
ایسکیچی صایارکه‌دنیاده یوق‌اوزیولندن طوغری‌یول
هم دیه‌ور اول ملته ،که سن طولچوقجی اول

§

ملتك کوزی آچلدی ، بو زمان یاکی زمان
یاکی بر شی ایسکیلره کورینور بیك یمان
ظن ایدرلر ایسکیجیلر اولدی دیب آخر زمان
آغلبورلر، کوزلرندن آقیور یاشیله قان
ایسکیلر وارسون آغلاسونلر آل قولکه‌سن‌همان
سازلرینی طارتمق ایچون یاکی اصول بر کمان
سن صایارسن‌دنیاده یوقدر ایسکی‌یولدن‌طوغری یول
هم د بیورسن ملته، که‌سن طولچوقچی اول

§

ایسکیچیلر کندینك توچکورکاننده دین دیوب
دنباده یوقـدر مسلمان الا بالغوز بن دیوب
صوفی من دیب اوستنه اوزون کیوملر کیوب
جیلـکه سنی قیشـایتوب باشنـی آسقه اییوب
بر طاقم احمق‌لری اوزینك قارشوسینه جیوب
اولطورر اول سفره ده آنلرك آشـن ییوب
سن دیبورسن دنیاده یوق اوزیولگدن طوغری‌یول
هم دیبورسن ملته که سن طولچوقچی اول .

جهالت

جهالت یولی برلن کیتسه‌ک بز
بله سزمی قایده بارر مز نیشلر مز بز
بر کون کلور ایرنلرمزنی تیشلر مز بز
والله مدرسه‌ده‌کی جاهل پیشلر مز بز
عالمزی اصلاح ایچون علم لازم
آتاسز بالالر مز نیشلر مز بز
آتاسزدن مرادم علمسزلک
علمنی آتا دیمشلر عالم کشیلر مز
نیک یبللق مصاللر ایله‌میبمز چرگان ،
بلمی‌مز نیچوکدر بوکونکی اشلرمز
سیدبطال، کیسك باشله‌کون کچر و ب
غزیته‌اوقومق حرام دیسه‌ک نیشلرمز بز
بو اویقوده قاچانغه چه اویورمز بز
کیسا کدن اویغانسه‌قده نیشلرمز بز
اصلاح یوان کوزه‌ته‌لم ای‌قردشلر
کولماسون لر عصردشلر ویردشلر

بکرمنچی عصرده بزنی اوگرتماسه
آندن‌صوکغی عصرلرده‌بز نیشلرمز؟!
لسان واملانی‌اصلاحقه‌غیرت ایتسه‌ك
بلکه بر آز توزه‌لور ایدی‌اشلرمز
عموما ترکی تلنی قبول ایتسه‌ك
آفرین آفرین اوگرنسه‌لر یاشلرمز
بر فکرگه توشسه قارت ویاشلرمز
احتمال توزه‌لور ایدی اشلرمز
دولت تلنی بیلمك بزگه فرض کبی
روسچه نی‌بیلمزسه‌ك بزنیشلرمز؟

بزده صوفیلق

بعضیلرمز بیك صوفی * کونده بش نماز اوقی
بورچقه یوز بیك آلغاچ * آنی کیسه گــه صالغاچ
اول‌ده‌اون‌منك گه‌قالغاچ * قیله در اول باروب حج
مکه‌نی زیارت قیله * یمان اشلردن طیوله

آقچه بتکاچ یوق سیلا * تونی کونی عمل قیله
موندای صوفیلر بیك کوب * صورتلریده بیك خوب
اوزون خالات مثل . . . * آق بورك هم طاقرلوب
وان مـن اعظم الحوب * فضل الزیـل المسحوب
بوندن یخشی آدم بارمی؟ * یمان یرلرگه بارمی،
قاون اورلوغنك یارامی * لکن یوز منکدن خبری بارمی؟
براوچ پچانکه فتوا صوری * باشنه ضور چالمه اوری
بن سویلیمن بو سوزنی طوغری * بونلر در صورت اوغری
طهارتلنسه ده کونك بیش * ایشی هب کشینی تفتیش
بـزده صوفیلـق مودا * هنرمی بولـدی بوده
صو فیلرك ایشی خوددا * ایسترسه اولسون اول بوددا
نادان و احمق بواسه بر کشی * آنی صوفی دیب ایته لر
اوزلرینی تریك ظن ایتسه ده * حقیقتده آنلر میته لـر
صوفیلقلریده کولکی * کندیلری مثل تولـکی
مقصود آقچه چیماق الکی * ولو اولسون غیر ملکی
صکره ایکی اوچ قادین آلمق * هربر یرده مسجد صالمق
بونلردن لذت آلمق * معارفدن محروم قالمق
اوزون جیلان کیکان بولسون * باشن آسقه ایکان بولسون
بیلمسه ده اول دیکان بولسون * بتون دنیا جهل ایله طولسون

ادبیات

ادبیاتسز ایش مشکل * بو البته مسلم الـکل
مرادم بوندن ملی تل * تلسز ترقی دگل ینکل
بزه اصلاح لسان لازم * بو یولده اوله‌لم عازم
بن بو فکرده‌یم جازم * بونی دیه‌جك هربر جازم
فلسفه‌سز هیچ بر بولمی * ادبیاتمز پولنی
کوزه‌ده‌لم بو ایکی یولنی * آیررمز اوکنی صولنی
فلسفه دگل‌سلم‌ده تهذیب * بلکه گوزلجه‌اخلاقنی‌تهذیب
اوشنداق دینلمز ادیب * لسانله اولمیا نه حبیب
ادیبلر گوزل‌ایش کوررلر * ایشانلرایسه توش‌کوررلر
آورولارنی‌اوشکوررلر * تل آستنه‌واق‌صالوب‌توچکوررلر
کلدی طرشمق زمانی * اوتدی عطالت زمانی

منطقچیلره

افلاطونك رومانني ، یتر ایندی ، طاشلاگز
قرأن ایله فنی کتاب اوقومغه باشلاگز
جنسی، فصلی نیگه کرك حد تامی ، ناقصی
کرسون کوزینه‌افلاطونك، کیتماسون‌هیچ‌ایسکز

شمسیه‌سون‌ییل کوتارسون‌شمس‌چیقسون آلدیگه
افق المبین افقیدن هچ طلوع ایتماس قویاش
افق قرأن ایله حدیث اوقومغه باشلاگز
طورسون ایندی منطقگز اولسون آنك اورننه
قرأن ایله حدیثنك حكمی اوزه بولگز

§

یارب اهل دردك عمرینی بست ایلمه
هم معارف اهلنی شراب نیستی‌ایله مست ایلمه .

صوڭ